

स्व. द. मि. कदम गुरुजी
संस्थापक अध्यक्ष

शिक्षण प्रसारक मंडळ, मंगळवेढा संचालित
दलित मित्र कदम गुरुजी विज्ञान महाविद्यालय, मंगळवेढा
ता.मंगळवेढा जि.सोलापूर - ४१३३०५

E-mail : dmkgcollegemangalwedha@gmail.com

2.1.2.1 - Number of actual students admitted from the reserved categories during the year.

- 1) Reservation Policy Letter regarding admission by Solapur University
- 2) Copy of Class Wise & Caste Wise Admission Data.

For *Galeast*
Principal
Dalit Mitra Kadam Guruji
Vidnyan Mahavidyalaya, Mangalwedha
Tal-Mangalwedha Dist - Solapur

Shougule
IQAC
Coordinator
Dalit Mitra Kadam Guruji Vidnyan
Mahavidyalaya, Mangalwedha

2004081113074000-2400

महाराष्ट्र राज्यातील सर्व पारंपारिक विद्यापीठे व स्थाना संलग्नित असलेल्या महाविद्यालयांतील पदवी अभ्यासक्रमांविरिता महिलांसाठी १० टक्के आरक्षण ठेवण्याबाबत

महाराष्ट्र शासना

उच्च व माध्यम शिक्षण विभाग

शासन निर्णय क्र. शीर्षी-१०००/(१२०/२०००)/मि.मि.१

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०० ००२

दिनांक: १५ एप्रिल, २०००

प्रस्तावना:-

भारताच्या संविधानात, रवी.पुल्लय भेद न ठेवता समानतेचे तत्त्व हा नागरीकांचा मूलभूत हक्क मानण्यात आला आहे. तसेच महिलांच्या बाबतीतही घटनेत शाश्वतधर्मात घोर शिक्कारण्यात आले आहे. अदलता पुष्पाच्या शरीरातील रंगी देणे अपेक्षित असले तरी विविध शिक्षण अभ्यासक्रमांविरिता स्त्रियांना समान रती प्रचारात मिळत नाही. स्त्रियांच्या शैक्षणिक क्षेत्रासाठी त्यांच्याने खरा प्रयत्न करणे आवश्यक आहे. त्यामुळे महिलांचे यशस्वीकरण आणि समाजाच्या सर्व क्षेत्रांमध्ये महिलांचा सक्रिय सहभाग करून राबोण्या भावी शिक्षणाच्या विविध क्षेत्रांमध्ये सार्वजनिक धोरणात महत्त्व आणण्यासाठी महिलांच्या शिक्षणाबद्दल जागरूकता, सक्षम देणे आवश्यक आहे. ही बाब विस्तारात घेऊन शासन निर्णय दि.२२.६.१९९४ अन्वये शासनाने महिलांना शासकीय नोकरीमध्ये १० टक्के जागा आरक्षित ठेवल्या आहेत. यानागील खरा हेतू साध्य होण्याविरिता आता महिलांना पदवी अभ्यासक्रमांविरिता १० टक्के आरक्षण ठेवणे आवश्यक आहे. त्यानुसार महाराष्ट्र राज्यात पदवी स्तरावरील सर्व अभ्यासक्रमांविरिता महिलांसाठी १० टक्के आरक्षण ठेवण्याबाबत शासनाचा विचार होता.

शासन निर्णय:-

वरील सर्व वस्तुस्थिती विचारात घेऊन शासन आता असे आदेश देत आहे की, महाराष्ट्र राज्यातील सर्व पारंपारिक विद्यापीठे व स्थाना संलग्नित असलेल्या, सर्व शासकीय, अनुदानित व निवडानुदानित महाविद्यालयांतील पदवी अभ्यासक्रमांच्या प्रवेशांविरिता महिलांसाठी १० टक्के आरक्षण ठेवण्यात येत आहे.

सदरचे आरक्षण निम्नराशीव व राखीव या दोन्ही प्रवर्गांसाठी लागू राहील. जर निम्नराखीव जागा १०० आगातीत तर त्यापैकी १० जागा महिलांविरिता आरक्षित राहतील.

तसेच सदरचे आरक्षण हे सध्या विविध सामाजिक प्रवर्गांविरिता विहित केलेल्या संविधानात्मक, राष्ट्रीय जागा आगाती समान आरक्षण (Non-Reservation) राहिल. ठरावरणार्थ जरी की, सध्या संविधानातील तरतुदीनुसार शासनाने अनुसूचित जातीच्या प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांविरिता ११ टक्के जागा आरक्षित आहेत. त्यापैकी त्यातील १० टक्के आरक्षण हे अनुसूचित जाती या प्रवर्गातील महिला उमेदवारांविरिताच ठेवण्यात येईल व जर या प्रवर्गातील किमान पात्रता असलेल्या महिला उमेदवार प्राप्त न झाल्यास त्या जागा अनुसूचित जातीच्या प्रवर्गातील मुख्य संवर्गातून भरण्यात येतील. म्हणजेच जर प्रवेशाविरिता एखाद्या निधनासाठी १०० जागा आगातीत तर त्यापैकी ११ जागा अनुसूचित जातीच्या प्रवर्गातील उमेदवारांविरिता सध्या आरक्षित आरक्षण विचारात घेऊन त्यापैकी १० टक्के म्हणजेच ४ जागा त्या अनुसूचित जातीच्या प्रवर्गातील महिला उमेदवारांविरिता आरक्षित राहतील.

मप-२३२(१०३३-४-१२)

(१. शा. प.)

तंत्र शिक्षण संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील
उच्च शिक्षणाच्या शासकीय व अशासकीय
अनुदानित संस्थांमध्ये प्रवेशासाठी केंद्र शासनाच्या
The Rights of Persons with Disabilities Act,
२०१६ च्या तरतूदीनुसार कार्यवाही करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०१८/प्र.क्र.२३१/तांशि-४

मंत्रालय विस्तार भवन, मादाम कामा मार्ग,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक : २५ जून, २०१८

संदर्भ : १) The Rights of Persons with Disabilities Act, २०१६.

२) आयुक्त, अपंग कल्याण आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
यांचे पत्र क्र.अकआ/प्र-७/मोफतशिक्षण/क-३१(२)/२०१७-१८/२८,
दिनांक २०/६/२०१७.

३) संचालक तंत्र शिक्षण यांचे पत्र क्र. २-अ/एडीएम/२०१८/४७४,
दिनांक १०/४/२०१८.

प्रस्तावना :-

केंद्र शासनाने The rights of persons with Disabilities Act, २०१६,
दिनांक २८ डिसेंबर, २०१६ रोजी राजपत्रात प्रसिध्द केला आहे. या अधिनियमाच्या कलम
३२ मध्ये पुढीलप्रमाणे तरतूद आहे :-

- १) All Government institutions of higher education and other higher education institutions receiving aid from the Government shall reserve not less than five per cent seats for persons with benchmark disabilities.
- २) The person with benchmark disabilities shall be given an upper age relaxation of five years for admission in institutions of higher education.

केंद्र शासनाच्या या अधिनियमातील तरतूदीनुसार तंत्र शिक्षण
संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील पदवी व पदव्युत्तर शिक्षण देणाऱ्या विविध शासकीय
व अशासकीय अनुदानित संस्थांमध्ये लक्षणीय अपंगत्व असणाऱ्या व्यक्ती/
विद्यार्थ्याकरीता ५ टक्के इतक्या जागा राखीव ठेवणे आवश्यक आहे.

शासन निर्णय :-

The Rights of Persons with Disabilities Act, २०१६ च्या कलम ३२ (१)
मधील तरतूदीनुसार तंत्र शिक्षण संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील पदवी व पदव्युत्तर
शिक्षण देणाऱ्या विविध शासकीय व अशासकीय अनुदानित संस्थांमध्ये लक्षणीय अपंगत्व

तंत्र शिक्षण संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील
उच्च शिक्षणाच्या शासकीय व अशासकीय
अनुदानित संस्थांमध्ये प्रवेशासाठी केंद्र शासनाच्या
The Rights of Persons with Disabilities Act,
२०१६ च्या तरतूदीनुसार कार्यवाही करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०१८/प्र.क्र.२३१/तांशि-४

मंत्रालय विस्तार भवन, मादाम कामा मार्ग,

हुतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक : २५ जून, २०१८

संदर्भ : १) The Rights of Persons with Disabilities Act, २०१६.

२) आयुक्त, अपंग कल्याण आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

यांचे पत्र क्र.अकआ/प्र-७/मोफतशिक्षण/क-३१(२)/२०१७-१८/२८,

दिनांक २०/६/२०१७.

३) संचालक तंत्र शिक्षण यांचे पत्र क्र. २-अ/एडीएम/२०१८/४७४,

दिनांक १०/४/२०१८.

प्रस्तावना :-

केंद्र शासनाने The rights of persons with Disabilities Act, २०१६,
दिनांक २८ डिसेंबर, २०१६ रोजी राजपत्रात प्रसिध्द केला आहे. या अधिनियमाच्या कलम
३२ मध्ये पुढीलप्रमाणे तरतूद आहे :-

१) All Government institutions of higher education and other higher
education institutions receiving aid from the Government shall reserve
not less than five per cent seats for persons with benchmark disabilities.

२) The person with benchmark disabilities shall be given an upper age
relaxation of five years for admission in institutions of higher education.

केंद्र शासनाच्या या अधिनियमातील तरतूदीनुसार तंत्र शिक्षण
संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील पदवी व पदव्युत्तर शिक्षण देणाऱ्या विविध शासकीय
व अशासकीय अनुदानित संस्थांमध्ये लक्षणीय अपंगत्व असणाऱ्या व्यक्ती/
विद्यार्थ्याकरीता ५ टक्के इतक्या जागा राखीव ठेवणे आवश्यक आहे.

शासन निर्णय :-

The Rights of Persons with Disabilities Act, २०१६ च्या कलम ३२ (१)
मधील तरतूदीनुसार तंत्र शिक्षण संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील पदवी व पदव्युत्तर
शिक्षण देणाऱ्या विविध शासकीय व अशासकीय अनुदानित संस्थांमध्ये लक्षणीय अपंगत्व

असणाऱ्या व्यक्ती/ विद्यार्थ्यांकरिता ५ टक्के, इतक्या जागा राखीव ठेवण्याचा शासनाने निर्णय घेतला आहे. या निर्णयाची अंमलबजावणी शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ पासून करण्यात यावी. यासाठी विविध अभ्यासक्रमाच्या प्रवेश नियमामध्ये आवश्यक ती सुधारणा करण्यात यावी.

२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा सांकेतिकांक २०१८०६२५१८०५५६०४०८ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

Sanjay A.

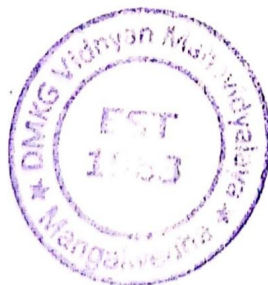
Dharurkar

(संजय औ. धारुरकर)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. आयुक्त, राज्य सामाईक प्रवेश परीक्षा तथा सचिव, प्रवेश नियामक प्राधिकरण, ८ वा मजला, न्यु एक्सलसिअर इमारत, ए.के.नाथक मार्ग, पोर्ट, मुंबई - ४०० ००१
२. संचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
३. आयुक्त, अपंग कल्याण आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
४. सर्व सहसंचालक, तंत्र शिक्षण, विभागीय कार्यालय.
५. कुलसचिव, सर्व अकृषी सार्वजनिक विद्यापीठे.
६. सर्व संबंधित संस्था (तंत्र शिक्षण संचालनालयामार्फत).
७. सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
८. निवड नस्ती/तांशि-४.

पृष्ठ २ पैकी २

अनाथ मुलांना खुल्या प्रवर्गातून १% टक्का समांतर आरक्षण देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
महिला व बाल विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: अमुजा-२०११/प्र.क्र. २१२/का-३,
नविन प्रशासन भवन, ३ रा भजला,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.
दिनांक - ०२ एप्रिल, २०१८.

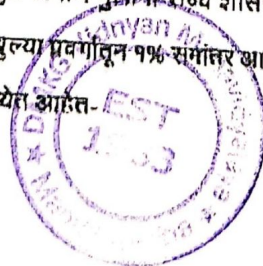
ब्राचा- शासन निर्णय, महिला व बाल विकास विभाग, क्र.संकीर्ण-२०१३/प्र.क्र.१०९/का-३,
दिनांक ०६.०६.२०१६.

प्रस्तावना :-

बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) अधिनियम, २०१५ अन्वये काळजी व संरक्षणाची गरज असलेल्या अनाथ, निराधार बालकांना पोलीस, स्वयंसेवी संस्था, घालक यांचेकडून बाल कल्याण समितीमार्फत बालगृहात प्रवेश दिला जातो. ० ते १८ वयोगटातील अशा मुलांना बालगृहामध्ये अन्न, वस्त्र, निवारा, आरोग्य सुविधा, शिक्षण, प्रशिक्षण इत्यादी सुविधा पुरविल्या जातात व पुनर्वसनासाठी प्रयत्न केले जातात. अनाथ मुलांना त्यांच्या संस्थेतील कालावधी संपल्यानंतर संस्थेच्या बाहेर पडल्यानंतर अनेक समस्यांना तोंड द्यावे लागते. अनाथ मुलांची जात नक्की माहिती नसल्याने, त्यांना कोणत्या एका विशिष्ट प्रवर्गात समाविष्ट करता येत नाही. जातीचा दाखला नसल्यामुळे, त्यांना विविध शासकीय लाभपासून वंचित रहावे लागते. त्यामुळे त्यांच्या भावी आयुष्यात अनेक अडथळी निर्माण होतात. अनाथ मुलांकडे कोणतीही कागदपत्रे व पुरावे नसल्यामुळे, त्यांना जातीचे प्रमाणपत्र मिळत नाही व त्यामुळे त्यांना विविध शासकीय सवलतीपासून वंचित रहावे लागते. त्यामुळे अनाथ मुलांना राज्य शासनाच्या विविध सवलतींचा लाभ घेता यावा, याकरीता आरक्षण लागू करणेबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. त्यानुसार दिनांक १७ जानेवारी, २०१८ रोजी झालेल्या मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत अनाथ मुलांना शिक्षण व नोकरी यामध्ये १% समांतर आरक्षण लागू करण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे.

शासन निर्णय:-

बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) अधिनियम, २०१५ अन्वये काळजी व संरक्षणाची गरज असलेल्या अनाथ, निराधार बालकांना संस्थेतून बाहेर पडल्यानंतर जातीचा दाखला नसल्यामुळे विविध शासकीय लाभापासून वंचित रहावे लागते त्यामुळे अनाथ मुलांना राज्य शासनाच्या विविध सवलतींचा लाभ घेता यावा याकरीता शिक्षण व नोकरी यामध्ये खुल्या प्रवर्गातून १% समांतर आरक्षण लागू करण्यात येत आहे. त्यासाठी खालील अटी व शर्ती निश्चित करण्यात येत आहेत-

- १) बालगृहातील व इतर अनाथ मुलांपैकी महिला व बाल विकास विभागाकडून देण्यात येणारे अनाथ प्रमाणपत्र असणा-या मुलांसाठीच हे आरक्षण लागू राहील. ज्या मुलांच्या कागदपत्रावर कोणत्याही जातीचा उल्लेख नाही व ज्याचे आईवडील, काका-काकू, आजी-आजोबा व चुलत भावंडे व इतर नातेवाईक यांपैकी कोणाबाबतही माहिती उपलब्ध नाही, अशा मुलांनाच अनाथ आरक्षण लागू राहील.
- २) तसेच ज्या मुलांचे आई वडिल हयात नसून त्यांचेकडे जातीचे प्रमाणपत्र नाही, अशा मुलांच्या बाबतीत त्यांनी संबंधित जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी यांचेकडे अर्ज करणे आवश्यक राहील. जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी यांचेकडून संबंधित जिल्ह्याच्या बाल कल्याण समितीकडे सदर अर्ज पाठविण्यात येईल. बाल कल्याण समितीकडून सदर अर्जाची तपासणी करण्यात येईल व आवश्यकतेनुसार भोलीस / महसूल विभागाच्या यंत्रणेकडून छाननी करून तसेच मुलाखत घेऊन अर्ज प्राप्त झाल्याच्या दिनांकापासून ४० दिवसात आपली शिफारस संबंधित विभागीय उपायुक्त, महिला व बाल विकास यांचेकडे निर्णयाथ पाठविण्यात येईल. बाल कल्याण समितीची शिफारस विचारात घेऊन विभागीय उपायुक्त, महिला व बाल विकास यांचेकडून अनाथ प्रमाणपत्र देण्याची कार्यवाही करण्यात यावी. तसेच शिफारस अगम्य करण्यात येऊन अनाथ प्रमाणपत्र नाकारण्यात आल्यास विभागीय उपायुक्त महिला व बाल विकास यांचेकडून कारणासहित सदर अर्ज बाल कल्याण समितीकडे परत पाठविण्यात येईल. प्रमाणपत्राच्या अनुषंगाने जर कांही तक्रार असल्यास यासंदर्भात अपिलीय प्राधिकारी हे आयुक्त, महिला व बाल विकास हे राहतील.
- ३) उपरोक्त वाचा मधील दिनांक ०६.०६.२०१६ च्या शासन निर्णयानुसार महिला व बाल विकास विभागानार्फत बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) अधिनियमांतर्गत मान्यता प्राप्त (अनुदानित/विनाअनुदानित) संस्थामध्ये दाखल मुलांना अनाथ प्रमाणपत्र देणेबाबतची कार्यवाही विहीत करण्यात आली आहे. त्यानुसार अनाथ प्रमाणपत्र देण्याची कार्यवाही करण्यात यावी.
- ४) सदर निर्णय, शासन निर्णय लागू झाल्याच्या दिनांकापासून पुढे होणा-या सरळसेवा भरतीसाठी लागू राहील.
- ५) शासन रोवेत प्रवेशासाठी अनाथ मुलांसाठी खुल्या प्रवर्गातून १% रंगांतर आरक्षण गट "अ" ते "ड" च्या सर्व पदावर लागू राहील.
- ६) सदर आरक्षणाची गणना पद भरती करण्यात येणा-या रिक्त पदावर करण्यात यावी.
- ७) संबंधित भरती वर्षात अनाथ उमेदवार उपलब्ध न झाल्यास आरक्षणाचा अनुशेष पुढे न ओढता खुल्या प्रवर्गातून गुणवत्तेनुसार इतर उमेदवारांची नियुक्ती करण्यात यावी.

पृष्ठ ३ पैकी २

शासन निर्णय अगुजा-२०१९/प्र.प्र. २१२/ वन-३.

- ८) त्याचप्रमाणे शिक्षणांतर्गत शिष्यवृत्ती, वसातिगृह व व्यावसायिक शिक्षणांतर्गत शैक्षणिक शुल्क प्रतिपूर्ती योजनेमध्ये सदर आरक्षण लागू राहिल.
- ९) अनाथ आरक्षण प्रमाणपत्राच्या अनुषंगाने एखाद्या भुलायी नोकरीमध्ये भियुक्ती झाल्यास त्याने सादर केलेल्या अनाथ प्रमाणपत्राची पेंटरतपासणी आयुक्त, महिला व बाल विकास, पुणे यांच्या मार्फत करणे आवश्यक राहिल.
- १०) अनाथ आरक्षणाबाबत करावयाच्या कार्यवाहीच्या अनुषंगाने राविस्तर मार्गदर्शक सूचना स्वतंत्रपणे निर्गमित करण्यात येतील.
- ११) अनाथ आरक्षणाच्या लाभाच्या अनुषंगाने काही समस्या उद्भवल्यास त्याबाबत अभिनिर्णय घेण्याचा अधिकार शासनारा राहिल.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१८०४०२१३०९१३८०३० असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

Sandhya
Sudhir Gawas

(सं.सु.गवस)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

१. सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव
२. सर्व मंत्रालयीन विभाग
३. संचालक, माहिती व जनसंपर्क, मंत्रालय, मुंबई.
४. सचिव, महाराष्ट्र राज्य बाल हक्क संरक्षण आयोग, वरली, मुंबई.
५. आयुक्त, महिला व बाल विकास, पुणे.
६. सर्व उप सचिव, अवर सचिव, कक्ष अधिकारी, महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
७. सर्व विभागीय महिला व बाल विकास अधिकारी,
८. सर्व जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी.
९. निवड नस्ती / का-३

पृष्ठ ३ पैकी ३

महाराष्ट्र शासन
शिक्षण संचालनालय, (उच्च शिक्षण)
महाराष्ट्र राज्य, माध्यमवर्ती इमारत, पुणे ४११ ००१

Web: www.dhrhe.org.in E-Mail: info@dirhe.org.in

फोन नं. ०२०/२६१२२११९, २६०५६१२, २६१३०६२०, २६१२४६३९ फॅक्स नं. ०२० २६१११४३३ २६०५६००६

प्रमाणिक - पुरन आय/२०१२/मा.सोनव/ऑब/विशि-८ ७८१११ दिनांक ६/१२/२०१२

कुलसचिव,
सधे अकादी विद्यापीठे

विषय:- राज्यातील विद्यापीठात माजी सेनिकांसाठी जागा राखून ठेवण्याबाबत.
संदर्भ:- प्र.गि.कानडे, कक्ष अधिकारी यांचे क्र.ऑबिचमु२०१२/प्र.व.१८७/जि.गि.३,
दिनांक-१६/८/२०१२ चे पत्र.

महोदय,

उपरोक्त विषयाबाबत आमचास कळविण्यात येते की, राज्यातील विद्यापीठात तसेच महाविद्यालयात माजी सेनिकांच्या मुलांसाठी जागा राखीव ठेवण्याबाबत आदेश निर्गमित करण्यात आले असून त्याचे अंमलबजावणी करण्याबाबतही आदेश देण्यात आले आहेत. तथापि सदर आदेशांची अंमलबजावणी योग्यरित्या होत नसल्याचे संदर्भात पत्रान्वये कळविण्यात आले आहे. तरी सदर प्रकरणाबाबतची सद्यस्थितीची माहिती शासनास सादर करावी व त्याची प्रत संचालनालयास सादर करण्यात यावी.

शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण,
महाराष्ट्र राज्य, पुणे ६
यांचेविरुद्ध

प्रत :- प्र.गि.कानडे, कक्ष अधिकारी, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मादाम बाबा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई-३६, यांना उपरोक्त संदर्भात पत्रान्वये माहितीस्तय सादर.

१६/१२/२०१२
१६/१२/२०१२
१६/१२/२०१२

SOLAPUR UNIVERSITY, SOLAPUR
INWARD NO. 619
DATE: 28 DEC 2012

राज्यीय जागापेठी [८२७] दहा जागापेठा जास्त नसावतात -

४. विधानसभे, महाविद्यालये तसेच विद्यापीठाचे सर्व विभाग तुरुघातीने आदेश प नमून्याने प्रवेश देणे आता विहित नियमावली प्रमाणे शक्य नाटी तरी देखील सध्या खास बाब म्हणून त्यानुसार प्रत्येक विधानसभेत, महाविद्यालयात तसेच विद्यापीठाच्या प्रत्येक विभागात या जागा विधानसभेच्या तपरीत प्रवेश पावेत अशी चिन्ती संबंधित प्राचार्यांना, शिक्षण उपसंचालकांनी तपरीत करावी. सदर प्रादीय क्षेत्रात विद्यापीठाकडून मान्यता मिळावी म्हणून प्रत्येक विद्यापीठाकडे शासनातर्फे स्वतंत्रपणे प्रस्ताव पाठवण्यात आलेले आहेत.

या प्रादीय जागांसाठी संबंधित महाविद्यालय अधिक शिक्षण वर्ग व जागा अनुदान भरूरी करता येणार नाही. उपलब्ध शिक्षण क्षमतेत या विद्यालयांना प्रविष्टन देण्याची जबाबदारी सोपविण्यात यावी.

५. प्रत्येक शिक्षण विभाग अधिकार्यांनी विभागीय शिक्षण उपसंचालकांनी या बाबत योग्य ती कारवाई करून वेळोवेळा कार्यवाहीचा अहवाल शासनाला तपरीत सादर करावा. विहित नियमावली मधील त्याचा आदेश करण्याबाबत त्यांना आदेश करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार प गांमने.

सही - अरपभट्ट
उपसंचालक
महाराष्ट्र राज्य

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर.

उपरोक्त शासन परिपत्रक मिळाले प्रमुख (विद्यापीठाचे विविध अधिकारी) तसेच प्रमुख, विधानसभा व महाविद्यालये/शिक्षण संस्था यांना माहितीसाठी व यांचे त्या कार्यवाहीसाठी फरविण्यात येत आहे.

तसेच ज्या महाविद्यालयांच्या संस्थेची एकापेक्षा जास्त महाविद्यालये असतील त्या महाविद्यालयांनी सदरचे शासन परिपत्रक कठिणपणे विदितनास ठेवावे.

ज. म. प्रिंटेड म. ४/१३/१३७

उपसंचालक

दि ०१/१०/२०१०

१. संविधान का अर्थ है, राज्य का संविधान।
 २. संविधान का अर्थ है, राज्य का संविधान।
 ३. संविधान का अर्थ है, राज्य का संविधान।
 ४. संविधान का अर्थ है, राज्य का संविधान।

मा. यु. नं.
विद्यार्थी विद्यापीठ चान्द्रापुर
(मागण्ड राज्य शत्रु विद्यापीठ)

निर्वाणः कल्याणप्रसादां आज्ञां भासां संनियंतां पाल्यासां जाया गन्ता
देषणं वाचनं

[illegible]

३. भूमि विद्वयार्थ पत्र प्रमाण. आचार्य/आ. ५५/५०३४ दिनांक २६ जून २०१६
४. भाषागुरु शासन या. संचिका. १०६/प्र.प. ६३६/मार्ग. २ दिनांक २६ जून २०१६

[illegible][illegible][illegible]

५. उपर्युक्त विषयां आपल्या रसरासने आदले निर्गमने धारणे पादने आगमने निवेने प्रत्यक्ष, यां
आने (आपल्या भावार्थासाठी पूर्ण विष्णुपाठने धारणेच्या धार्याधारिणे मग रासने प्रवेदने आने । १

तीर्थयात्रा, शिवा,
 धर्म, (निवृत्त)
 प्रमाणानुसार (प्रमाणानुसार)
 राजधानी, शिवा

शोधन : धराल, प्रमाणं

13000-10000-00 - New Current File/Meter Data Correspondence

(१४७)

उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभागाच्या
अधिपत्याखालील सर्व शैक्षणिक संस्थांमधून भागास
प्रवर्गाकरिता राखीव जागा ठेवण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग,
शासन शुद्धिपत्र क्रमांक : युएसजी-१४९३/(२४२८)/विशि-४,
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : ७ फेब्रुवारी, १९९६.

- याचा : १) शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क्र. युएसजी-१४९३/२४२८/विशि-४,
दि. २३ जून, १९९४ व समक्रमांकित शुद्धिपत्रक दिनांक - १२ जुलै, १९९४.
२) शासन निर्णय, समाजकल्याण, सांस्कृतिक कार्य व क्रीडा विभाग, क्रमांक- सीबीसी-१४९४/प्र.क्र.
२३६/मावक-५, दि. १३ जून, १९९५ व समक्रमांकित शुद्धिपत्रक दिनांक १५ जून, १९९५.
३) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी-१०९४/प्र.क्र. ६८/९४/९६-ब, दिनांक १५
जून, १९९५.
४) शासन निर्णय, क्रमांक - युएसजी-१४९३/(२४२८)/विशि-४ दिनांक २२ जून, १९९५.

शासन शुद्धिपत्र :- शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क्रमांक युएसजी-१४९३/(२४२८)/
विशि-४, दि. २२ जून, १९९५ च्या परिच्छेद ४ व ५ मध्ये खालीलप्रमाणे सुधारणा करण्यात येत आहेत -
२. परिच्छेद - ४ : सदर आरक्षण प्रत्येक संस्थेमध्ये अभ्यासक्रम निहाय असेल आणि ते मुक्त आणि मुल्याधारित
जागांकरिता त्यांच्या त्यांच्या प्रमाणात असेल.

तंत्रशिक्षण विभाग वगळता इतर शैक्षणिक विभागांतर्गत येणाऱ्या विंगर राखीव जागा या प्रथमतः भरण्यात याव्यात.
यामध्ये गुणवत्तेनुसार असणाऱ्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांचा देखील समावेश अराखीव उमेदवार म्हणून असेल. या विद्यार्थ्यांचा
समावेश आरक्षणांमध्ये करण्यात येऊ नये, यासाठी विद्यार्थ्यांनी आपला प्रवेश अराखीव म्हणून समजण्यासाठी पसंती
क्रळविण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही. उर्वरित जागा आरक्षणानुसार भरण्यात याव्यात असे वस्तुतः शैक्षणिक संस्थांमध्ये
मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांचे प्रमाण ५२ टक्केपेक्षा अधिक झाले तर त्यास कोणतीही हरकत नाही.

परिच्छेद-५ मधील "भात्र बदलाबदलीने इतर प्रवर्गातून/पासून ५२% पेक्षा अधिक असणार नाही" हे शब्दपे वाक्य
पूर्णतः वगळण्यात यावे.

४. हे शुद्धीपत्रक सामान्य प्रशासन विभागाच्या संमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

प्रत -

सर्व अकृषि विद्यापीठांचे कुलसचिव
सर्व अकृषि विद्यापीठांचे कुलसचिव.

अ. मा. भट्टलवार
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागासप्रवर्गांना लागू करण्यात आलेल्या प्रगत व उन्नत गटाचे तत्वाव्या (मॉन किमीलेअर) अनुसूचित जाती दाखले देण्याचे नमुन्यात बदल करण्यात आला

महाराष्ट्र शासन

सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य व विशेष सहाय्य विभाग,
शासन परिपत्रक क्रमांक : सीवीसी-१०/२००६/प्र.क्र. १५/मावक-५
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-३२
दिनांक : ३० जून, २००६

वाचा,

१. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन वि. क्रमांक : बीसीसी-१०९३/२१६७/ सीआर-१४५/९३/५६ व दिनांक २३ मार्च, १९९४.
२. शासन निर्णय स.क. सां.क. व क्री. विभाग क्रमांक : सीवीसी ५०९४/प्र.क्र.८६/मावक-५, दिनांक १६ जून, १९९४ व दि. २२ जून, १९९४
३. शा.नि. सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीसीसी-१०९४/प्र.क्र.६८/९४/५६-व, दिनांक १५ जून, १९९५
४. शा.नि.स.क.,सां.का. व क्री. विभाग क्र. सीवीसी-१०९४/प्र.क्र.८६/मावक -५, दिनांक ५ जून, १९९७
५. शा.नि.सा.न्या.सां.का. क्री व वि.स. विभाग क्र. सीवीसी-१०/२००१/प्र.क्र.१२०/ मावक-५ दिनांक ५ नोव्हेंबर, २००१.
६. शा.नि.सा.न्या.सां.का. का व वि. स. विभाग क्र. सीवीसी-१०/२००१/प्र.क्र.१११/ मावक-५ दिनांक २९ मे, २००३
७. शा.नि.सा.न्या.सां.का. व वि.स. विभाग क्र. सीवीसी-१०/२००६/प्र.क्र.१५/ मावक-५ दिनांक ५ जून, २००६

प्रस्तावना :

सामान्य प्रशासन विभाग, दिनांक २३ मार्च, १९९४ च्या शासन निर्णयानुसार केवळ भटक्या जमाती (क), भटक्या जमाती (ड) आणि इतर मागासवर्गांना उन्नत व प्रगत गटाचे (मिमीलेअरचे) तत्त्व लागू केलेले आहे. आता महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा- अनुसूचित जाती/जमाती व विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष मागासप्रवर्ग आणि इतर मागासवर्ग यांच्यासाठी आरक्षण अधिनियम-२००५ मधील कलम चार पोट कलम २(दोन) च्या परंतुका अन्वये उन्नत व प्रगत गटाचे (मिमीलेअरचे) तत्त्व अनुसूचित जाती

प्रति,

सर्व विभागीय आयुक्ता,
पंचायत, सर्वत परामर्श, मूल शाखा/अपील शाखा, मुंबई (पत्राने)
संचालक, समाज कल्याण, संचालनालय महाराष्ट्र राज्य, पुणे
संचालक शाखा, संचालक,
मा मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
मा मुख्यमंत्र्यांचे सचिव,
सर्व मंत्री / राज्यमंत्री यांचे राजकीय सचिव
मुख्य सचिव/ अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/ सचिव,
सर्व मंत्रालयीन विभाग
सर्व विभागीय आयुक्त,
सर्व जिल्हाधिकारी,
सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
सर्व जिल्हा न्यायालये
*प्रबंधक, उच्च न्यायालय, मूल शाखा, मुंबई
*प्रबंधक, उच्च न्यायालय, अपील शाखा, मुंबई.
*प्रबंधक, लोकआयुक्त व उप लोक-आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई
०. जेव्हा, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, मुंबई, नागपूर.
*सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई
उच्च संचालक, अनुसूचित जाती / जमाती आयोग, भारत सरकार
मार्ग, तांचे पेट, पुणे-४११ ०३०.
महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, महाराष्ट्र राज्य
संचालक, समाजकल्याण, पुणे.
संचालक, सेवायोजन, मुंबई.
आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक.
आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे.
सहाय्यक आयुक्त (मानासवर्ग कक्ष), सर्व विभागीय आयुक्तांची कार्यालये,
महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२ (लेखा व अनुसूचिता), मुंबई/नागपूर.
महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२ (लेखा परीक्षा), मुंबई/नागपूर.
अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
सर्व मंत्रालयीन विभागाच्या अधिपत्याखालील विभाग प्रमुख व कार्यालय प्रमुख,
सामान्य प्रशासन विभागातील सर्व कार्यासने,
निबंधनरती,
*पत्राने.

- 337 -

(१४८)

संवैधानिक आरक्षण ५० टक्क्यापेक्षा जास्त होऊ न
देंव्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग,

शासन निर्णय क्र. टीईएम ३३९७/१२९२६/(१०८६)/तांशि-१

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : ११ जुलै, १९९७.

- संदर्भ : १) शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क्र. युएसजी १४९३/२४२८/विशि-४, दि. २३ जून, १९९४ व समक्रमांकित शुद्धिपत्रक दि. जुलै, १९९४.
२) शासन निर्णय, सामाजिकल्याण, सांस्कृतिक कार्य व क्रिडा विभाग क्र. सीबीसी/१४९४/प्र.क्र. २३६/मायका-५, दि. १३ जून, १९९५ व समक्रमांकित शुद्धिपत्रक दि. १५ जून, १९९५.
३) शासन निर्णय, क्र. सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीबीसी १०९४/प्र. क्र. ६८/९४/१६-ब, दि. १५ जून, १९९५ व शुद्धिपत्रक दि. २१ मार्च, १९९६.
४) शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क्र. युएसजी १४९३/२४२८/विशि-४, दि. २२ जून, १९९५.
५) अतिरिक्त सरकारी वरील, मुंबई उच्च न्यायालय, मुंबई यांचे पत्र क्र. एडीडीएल/डब्ल्युपी/एसएसजी वि. १०-७-१९९७.

प्रस्तावना :

शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीबीसी १०९३/१६७/सीआर-१४९/४९/९३/१६-ब, दि. २३ मार्च, १९९४ अन्वये विविध मागास प्रवर्गासाठी एकूण ५० टक्के आरक्षण विहित करण्यात आले होते. नंतर सामाजिकदृष्ट्या व शैक्षणिकदृष्ट्या मागासलेल्या काही जातीच्या विकासासाठी काही सवलती व उपाययोजना करणे आवश्यक असल्यामुळे शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीबीसी/१०९४/प्र. क्र. ६८/९४/१६-ब, दि. ८ डिसेंबर, १९९४ चे परिशिष्ट अ मध्ये नमूद केलेल्या जातीसाठी एक स्वतंत्र विशेष मागास प्रवर्ग असे संबोधण्यात येऊन त्यांच्यासाठी २ (दोन) टक्के आरक्षण ठेवण्यात आले होते. तसेच या प्रवर्गासाठी क्रिमिलीयरचे तत्व लागू नाही हेही स्पष्ट करण्यात आले होते. दि. ८ डिसेंबर, १९९४ च्या सामान्य प्रशासन विभागाच्या शासन आदेशास अनुसरून उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाने विशेष मागास प्रवर्गासाठी २ टक्के आरक्षण ठेवून शासन निर्णय क्र. युएसजी १४९३/(२४२८)/विशि-४, दि. २२ जून, १९९५ अन्वये विविध आरक्षणाबाबत आदेश निर्गमित केले आहेत. सदर निर्णयाद्वारे विशेष मागास प्रवर्गासाठी २ टक्के आरक्षणाची तरतूद कळण्यात आली असून एकूण आरक्षण ५२ टक्के विहित केले आहे. भारतीय संविधान अनुच्छेद १४ तसेच १६ अन्वये सर्व प्रवर्गांतील घटकाना समानता व समान संधी मिळावी म्हणून मा. सर्वोच्च न्यायालयाने १९९३ साली मागासवर्गीय प्रवर्गासाठी आरक्षण ५० टक्क्यापेक्षा जास्त असू नये असा निवाडा दिला आहे. रिट याचिका क्र. २९८९/१९९७, श्री. पांडुरंग एस. पखाले विरुद्ध महाराष्ट्र शासन व इतर, या प्रकरणी सुनावणी सुरू असताना मा. उच्च न्यायालयाच्या मुंबई खंडपीठाने अभियांत्रिकी पदवी अभ्यासक्रमाच्या १९९७-९८ या शैक्षणिक वर्षाच्या प्रवेश नियमावलीत संवैधानिक आरक्षणासाठी केलेली ५२ टक्के जागांची तरतूद मा. सर्वोच्च न्यायालयाने इंडा सॉल्वी विरुद्ध केंद्र या प्रकरणी १९९३ साली दिलेल्या निवाड्यानुसार नसल्यामुळे कायदेशीर नसल्याचे शासनाचे निदर्शनास आणून दिले आहे. (संदर्भ १९९३ मा. सर्वोच्च न्यायालय ए. आर. ए. क्र. ३७७, श्री. दिप्पणी (डब्ल्यू) प्रवेश नियमावलीतील

(१४९)

राज्य शासनाने संवैधानिक आरक्षणासाठी केलेली ५२ टक्के जागांची तरतूद ही मा. सर्वोच्च न्यायालयाचा अवमान ठरू शकते असेही मा. उच्च न्यायालयाने स्पष्ट केले आहे. यावर संवैधानिक आरक्षणाचे प्रमाण ५२ टक्क्यावरून ५० टक्के करण्याबाबतचे आदेश तात्काळ निर्गमित करण्यात येतील असे शासनातर्फे प्रतिपादन केल्यानंतर मा. उच्च न्यायालयाने समाधान व्यक्त केले असून उपरोक्त संदर्भात शासन आता खालीलप्रमाणे आदेश देत आहे.

शासन निर्णय :

शासन आता या शासन निर्णयाद्वारे असे आदेश देत आहे की, उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाच्या अधिपत्याखाली येत असलेल्या सर्व शैक्षणिक संस्थांतील अभ्यासक्रमांच्या प्रवेशासाठी या विभागाने निर्गमित केलेल्या शासन निर्णय क्र. युएसजी १४९३/(२४२८)/विशि-४, दि. २२ जून, १९९५ अन्वये विशेष मागास प्रवर्गाकरिता राखून ठेवण्यात आलेल्या २ टक्के जागांचे आरक्षणाबाबत पुढील आदेशापर्यंत खालीलप्रमाणे कार्यवाही करण्यात येत आहे. हे आदेश १९९७-९८ या शैक्षणिक वर्षापासून लागू करण्यात येत असून तात्काळ अंमलात येतील व उच्च व तंत्रशिक्षण विभागांतर्गत शैक्षणिक संस्थांतील सर्व विद्या शाखांतील अभ्यासक्रमांच्या प्रवेशासाठी लागू राहतील.

१. विशेष मागास प्रवर्गात ज्या जाती आहेत त्यापैकी काही जाती इतर मागासवर्गीयांमध्ये समाविष्ट होत्या. त्यामुळे सुरुवातीस विशेष मागास प्रवर्गाचे प्रमाणपत्र धारक उमेदवारांची जात ज्या मागास प्रवर्गांमध्ये समाविष्ट होती. त्या मागास प्रवर्गाच्या आरक्षणासाठी पात्र समजण्यात यावी.
२. भारतीय संविधानानुसार मंडल आयोगाने केलेल्या शिफारशीनुसार शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क्र. टीईएम १०२४/(६३०३) तांशि-१, दि. ३ जून, १९९४ मधील परिच्छेद क्र. ४ मध्ये विहित केलेल्याप्रमाणे एकूण ५० टक्के जागा आरक्षित करण्यात याव्यात. सदर आरक्षण प्रत्येक संस्थेमध्ये अभ्यासक्रम निहाय राहील. मुक्त (मेरीट सीट्स) तसेच मूल्यभारित (पेमेंट सीट्स) जागांकरिता त्यांच्या त्यांच्या प्रमाणात असावे.
३. गुणवत्ता यादीनुसार प्रवेश प्रक्रिया केल्यानंतर जर कोणत्याही मागासवर्गीय प्रवर्गासमिती आरक्षित असलेल्या जागांपैकी काही जागा रिक्त राहिल्या तर त्या जागेवर एकूण प्रवेश क्षमतेच्या जास्तीत जास्त २ टक्के पर्यंत प्रवेशासाठी विशेष मागास प्रवर्गीय उमेदवारांना प्रवेशासाठी प्राधान्य देण्यात यावे.
४. रिक्त जागांवर विशेष मागास प्रवर्गातील उमेदवारांना कमाल २ टक्के जागांवर प्रवेश दिल्यानंतर जर जागा रिक्त राहिल्या तर त्या जागा इतर सर्व मागासवर्गीय प्रवर्गांतील उमेदवारांची गुणवत्तेनुसार सरासरीसह करून भरण्यात याव्यात.
५. शासन यापुढे असेही आदेश देत आहे की, १९९७-९८ या शैक्षणिक वर्षासाठी ज्या अभ्यासक्रमांची प्रवेश प्रक्रिया सुरु झाली असेल व दि. १-७-१९९७ रोजी किंवा तत्पूर्वी या विभागाच्या दि. २२ जून, १९९५ च्या शासन निर्णयानुसार प्रवेश देण्यात आले असतील तर त्याबाबत पुढील कार्यवाही करण्यात यावी.
१. विशेष मागासवर्ग प्रवर्गांतर्गत करण्यात आलेल्या प्रवेशास बाधा न आणता पुढील प्रवेश प्रक्रियेत काही कारणास्तव होणाऱ्या रिक्त जागांवर ५० टक्के आरक्षित जागा जुळवून घ्याव्यात.
२. संवैधानिक आरक्षण कुठल्याही परिस्थितीत ५० टक्क्यापेक्षा जास्त होणार नाही याची दक्षता घ्यावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

प्रति -

मुख्यसचिव, सर्व विद्यापीठे, महाराष्ट्र राज्य,

औ. शि. विहाडे

शासनाचे सहसचिव

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

विशेष कक्ष विद्यापीठ प्रशासन व पदव्युत्तर अधिविभाग स्थायी समितीच्या उपसमिती बैठकीचा कार्यवृत्तांत

मा. अधिविभागप्रमुख, संख्याशास्त्र अधिविभाग यांच्या दि. २९/६/२०१८ रोजीच्या पत्रास अनुसरून व सर्व अधिविभागांच्या शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ मधील विद्यार्थ्यांच्या गुणवत्ता यादीमधील समांतर आरक्षण विषयक कार्यवाही करण्यासाठी विशेष कक्ष विद्यापीठ स्थायी समितीच्या उपसमितीची बैठक शुक्रवार दिनांक २९ जून २०१८ रोजी विद्यापीठ कार्यालयामध्ये दुपारी ४.३० वाजता आयोजित केली होती.

सादर बैठकीसाठी उपस्थितीतीचा अहवाल खालीलप्रमाणे —

१) डॉ. एस. डी. शिंदे, भुगोल अधिविभाग	— अध्यक्ष
२) डॉ. ए. एम. सखटे, इंग्रजी अधिविभाग	— सदस्य
३) श्रीमती एन. डी. पाटील	— सदस्या
४) श्री. ए. एस. नलवडे, उपकुलसचिव	— सदस्य सचिव

— कामकाज —

बैठकीच्या सुरुवातीस उपकुलसचिव, विशेष कक्ष (सदस्य सचिव श्री. ए. एस. नलवडे) यांनी सर्व उपस्थित समिती सदस्यांचे स्वागत केले.

संख्याशास्त्र अधिविभागाने दि. २९/६/२०१८ रोजी सादर केलेले माजी सैनिक आरक्षणासंदर्भातील पत्र तसेच माजी सैनिक आरक्षणासाठीची शासनाची दि.१३.८.२०१४, दि. १३.६.१९८५ रोजीचे परिपत्रके इ. अनुलक्षून खालीलप्रमाणे ठराव केले :-

१. संख्याशास्त्र अधिविभाग व पी.व्ही.डी.पी. महाविद्यालय, तासगाव येथील अपंग आरक्षणासंदर्भात विभागप्रमुख यांनी दि.२८.६.२०१८ रोजी विचारणा केली होती त्यास अनुसरून विशेष कक्ष विभागाने आदेशान्वये संबंधित अधिविभागामे अपंग प्रवर्गातील उपलब्ध विद्यार्थ्यांमध्ये गुणवत्ता यादी तयार करावी व त्यातील गुणवत्ता अप्रक्रमानुसार एका विद्यार्थ्यास त्याच्या प्रवर्गानिर्णत (खुल्या किंवा सामाजिक प्रवर्ग) प्रवेश देता येईल असे कळविलेले आहे. विभागाने केलेली ही कार्यवाही विद्यार्थी प्रवेशासाठीच्या समांतर आरक्षणाविषयक प्रचलित शासन धोरणानुसार आहे.

...२...

२. मॅग्ल्याशास्त्र अधिविभागप्रमुख यांनी दि. २९.६.२०१८ रोजी दिलेल्या पत्राच्या अनुषंगाने विद्यार्थी प्रवेशातील माजी सैनिक या समांतर आरक्षणांतर्गत दि. २३.८.२०१८ येथे उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय यांच्या परिपत्राबाबत दिलेल्या निर्देशानुसार अधिविभागांनी खालीलप्रमाणे कार्यवाही कराची असे ठरले.

अ) प्रथम टप्पा : खुल्या प्रवर्गातून समांतर आरक्षणाची पटे भरताना गुणवत्तेच्या निकषानुसार खुल्या प्रवर्गातील उमेदवारांची निवड यादी करावी. (या ठिकाणी खुल्या प्रवर्गात गुणवत्तेच्या आधारावर मागासवर्गीय उमेदवारांचाही समावेश होईल) या यादीत समांतर आरक्षणानुसार आवश्यक खुल्या प्रवर्गाच्या उमेदवारांची संख्या पर्याप्त असेल तर कोणताही प्रश्न उद्भवणार नाही. आणि त्यानुसार पटे भरावीत. जर या यादीत समांतर आरक्षणानुसार आवश्यक खुल्या प्रवर्गाच्या उमेदवारांची संख्या पर्याप्त नसेल तर खुल्या प्रवर्गासाठी राखीव समांतर आरक्षणाची पटे भरण्याकरिता सतर यादीतील आवश्यक पर्याप्त संख्येइतके शेवटचे उमेदवार वगळून पात्र उमेदवारांपैकी केवळ खुल्या प्रवर्गाचेच आवश्यक पर्याप्त संख्येइतके उमेदवार घेणे आवश्यक आहे.

ब) दुसरा टप्पा : त्या नंतर प्रत्येक सामाजिक आरक्षणाच्या प्रवर्गातील उमेदवारांच्या निवड यादया तयार कराव्यात. (जे उमेदवार यापूर्वीच टप्पा अ मध्ये सामिल झाले असतील त्यांना या यादीतून वगळावे.)

क) तिसरा टप्पा : वरील व नुसार तयार करण्यात आलेल्या यादयांमध्ये सामाजिक आरक्षणातील प्रत्येक प्रवर्गाच्या विहित टक्केवारीनुसार अ येथे विषद केलेल्या कार्यपध्दतीनुसार समांतर आरक्षणाचे पुरेसे उमेदवार समाविष्ट करावेत. मात्र असे करताना सामाजिक प्रवर्गांतर्गत रहावे.

आभार प्रदर्शनानंतर धौक्रीचे कामकाज समाप्त झाले.

श्री. ए. एस. नलवडे
सदस्य सचिव

डॉ. एस. डी. शिंदे
अध्यक्ष

अराखीव उमेदवारांकरीता (खुला प्रवर्ग)
आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी शासकीय सेवा व
शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशाकरिता १० % जागा
आरक्षित करण्याबाबत

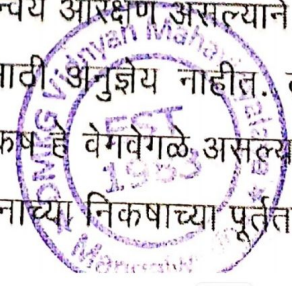
महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : राआधो ४०१९/प्र.क्र.३१/१६-अ
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक - ३१ मे, २०२१

- वाचा:- १. शासन निर्णय क्रमांक राआधो ४०१९/प्र.क्र.३१/१६-अ, दि. १२ फेब्रुवारी, २०१९
२. शासन पत्र क्र. राआधो ४०१९/प्र.क्र.३१/१६-अ, दि. २० मार्च, २०१९
३. शासन पत्र क्र. राआधो ४०१९/प्र.क्र.३१/१६-अ, दि. २६ एप्रिल, २०१९
४. शासन पत्र क्र. राआधो ४०१९/प्र.क्र.३१/१६-अ, दि. ६ सप्टेंबर, २०१९
५. सा.प्र.वि., परिपत्रक क्र. राआधो ४०१९/प्र.क्र.३१/१६-अ, द. २८ जुलै, २०२०
६. शासन निर्णय क्र. राआधो/४०१९ प्र.क्र.३१/१६ अ, दि. २३ डिसेंबर, २०२०

प्रस्तावना :-

संसदेने संविधानात १०३ व्या घटनादुरुस्तीनुसार आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशासाठी व शासन सेवेतील नियुक्त्यांमध्ये १० टक्के आरक्षण विहित केलेले आहे. त्यानुसार राज्य शासनाने मा.मंत्रिमंडळाच्या मान्यतेने संदर्भ क्र.१ अन्वये अराखीव उमेदवारांकरीता (खुला प्रवर्ग) आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी (ईडब्ल्यूएस) राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशासाठी व शासन सेवेतील नियुक्त्यांमध्ये १० टक्के आरक्षण लागू केले आहे. सदर आरक्षणाच्या लाभासाठी ज्या घटकांना राज्यात कोणत्याही मागास प्रवर्गातील आरक्षणाचा लाभ दिला जात नाही, अशा अराखीव उमेदवारांचा (खुला प्रवर्ग) आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांचा समावेश करण्यात आला आहे.

राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशासाठी व शासन सेवेतील नियुक्त्यांमध्ये राज्यात सामाजिक व शैक्षणिक मागास (एसईबीसी) वर्गास " महाराष्ट्र राज्य सामाजिक आणि शैक्षणिक (एसईबीसी) वर्गाकरिता (राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमधील जागांच्या प्रवेशाचे आणि राज्याच्या नियंत्रणाखालील लोकसेवांमधील नियुक्त्यांचे किंवा पदांचे) आरक्षण अधिनियम, २०१८ (सन २०१८ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ६२) " मधील तरतूदीन्वये आरक्षण असल्याने राज्यात एसईबीसी प्रवर्गातील उमेदवार ईडब्ल्यूएस आरक्षणाच्या लाभासाठी अनुज्ञेय नाहीत. तथापि, ईडब्ल्यूएस आरक्षणाच्या लाभाबाबतचे केंद्र व राज्य शासनाचे निकष हे वेगवेगळे असल्याने केंद्र शासनाच्या सेवा व प्रवेश यामध्ये एसईबीसी उमेदवार हा केंद्र शासनाच्या निकषाच्या पूर्तता करून ईडब्ल्यूएस

आरक्षणाचा लाभास पात्र असल्याबाबत संदर्भ क्र.२ अन्वये कळविण्यात आले आहे. तसेच राज्य शासनाच्या सेवा व प्रवेशात एसईबीसी उमेदवारास ईडब्ल्यूएस लाभाबाबत संदर्भ क्र. ३ ते ५ अन्वये आवश्यक सूचना देण्यात आल्या होत्या.

दरम्यान मा. सर्वोच्च न्यायालयाने एसएलपी (सी) नं.१५७३७/२०१९ मध्ये दि.०९.०९.२०२० रोजीच्या अंतरीम आदेशान्वये स्थगिती दिलेली असल्याने, सदर प्रकरणी मा.सर्वोच्च न्यायालयाचा अंतिम निर्णय प्रलंबित असल्याची बाब लक्षात घेता, शैक्षणिक प्रवेश व पदभरती प्रक्रिया यामध्ये उद्भवलेल्या अडचणी विचारात घेवून तसेच विविध न्यायालयीन प्रकरणी झालेल्या निर्णयानुसार मा.मंत्रिमंडळाच्या दिनांक २३.१२.२०२० रोजीच्या बैठकीत झालेल्या निर्णयानुसार, संदर्भ क्र. ६ अन्वये सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईबीसी) वर्गातील उमेदवारांना सन २०२०-२१ या वर्षातील शैक्षणिक प्रवेश घेण्यासाठी व सरळसेवा भरतीकरीता आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांचे (ईडब्ल्यूएस) प्रमाणपत्र देण्यास मान्यता देण्यात आली आहे. त्यानुसार एस.ई.बी.सी. प्रवर्गातील उमेदवारांना अराखीव पदांचा (खुला प्रवर्ग) अथवा ईडब्ल्यूएस आरक्षण हा लाभ ऐच्छिक ठेवण्यात आला आहे. तसेच ईडब्ल्यूएस आरक्षणाचा लाभ घेतल्यास सदर उमेदवारांस एस.ई.बी.सी. प्रवर्गासाठी असलेल्या आरक्षणाचा लाभ अनुज्ञेय रहाणार नसल्याबाबत नमूद करण्यात आले होते.

आता, मा.सर्वोच्च न्यायालयाने सिव्हिल अपिल नं. ३१२३/२०२० [एसएलपी (सी) नं.१५७३७/२०१९] प्रकरणी दिनांक ०५.०५.२०२१ रोजीच्या अंतिम आदेशान्वये एस.ई.बी.सी. आरक्षण अवैध ठरविले असल्याने, एस.ई.बी.सी. प्रवर्गातील उमेदवारांना मागासवर्ग आरक्षण लागू नाही. त्यामुळे एस.ई.बी.सी. प्रवर्गातील उमेदवार हे अराखीव पदांच्या लाभासाठी अनुज्ञेय आहेत. सबब सदर उमेदवार जर दि.१२.२.२०१९ रोजीचा शासन निर्णयानुसार खुल्या प्रवर्गातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक आरक्षणाच्या लाभासाठीच्या पात्रतेबाबतच्या निकषांची पूर्तता करत असतील तर त्यांना आर्थिक दुर्बल घटक आरक्षणाचा लाभ अनुज्ञेय आहे. सदर बाब विचारात घेता दि. १२.०२.२०१९ रोजीच्या शासन निर्णयात सुधारणा करण्याची बाब शासनाचे विचाराधीन होती.त्यानुसार शासन आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांच्या आरक्षणाबाबत खालीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे -:

शासन निर्णय :

मा.सर्वोच्च न्यायालयाने सिव्हिल अपिल नं. ३१२३/२०२० या प्रकरणी दिनांक ०५.०५.२०२१ रोजी दिलेल्या सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईबीसी) आरक्षणासंदर्भातील निर्णयास अनुसरून, आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक आरक्षणासंदर्भात खालीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे.

१) दि.१२.२.२०१९ रोजीच्या संदर्भ क्र.१ येथील शासन निर्णयातील परिच्छेद क्र. २ (अ) (ब) खालीलप्रमाणे सुधारीत करण्यात येत आहे.

परिच्छेद २. आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकासाठीच्या आरक्षणाचा लाभ खालील अटींच्या अधीन अनुज्ञेय राहिल :-

(अ) राज्यातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकासाठी ज्या व्यक्तीच्या जातीचा समावेश महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरधिसूचित जमाती, (वि.जा.) भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग आणि इतर मागासवर्ग यांच्यासाठी आरक्षण) अधिनियम, २००१ (सन २००४ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ८) यामध्ये समावेश नाही त्यांच्यासाठी शासकीय शैक्षणिक संस्था/ अनुदानित विद्यालये, महाविद्यालये, शैक्षणिक संस्था, विना अनुदानित विद्यालये, महाविद्यालये, शैक्षणिक संस्था, स्वायत्त विद्यापिठे यामध्ये एकूण प्रवेश द्यावयाच्या जागांमध्ये १०% आरक्षण विहित करण्यात येत आहे. सदर आरक्षण राज्य घटनेच्या अनुच्छेद ३० च्या खंड (१) मध्ये संदर्भीत अल्पसंख्याक संस्थामध्ये लागू होणार नाही.

तसेच शासकीय आस्थापना, निमशासकीय आस्थापना मंडळे/ महामंडळे/ नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्था/ग्रामिण स्थानिक स्वराज्य संस्था, प्राधिकरणे यांच्या आस्थापनेवरील सरळसेवेच्या पदांच्या कोणत्याही संवर्गातील नियुक्तीसाठी १०% ही आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकासाठी राखीव राहतील.

(ब) हे १०% आरक्षण राज्यात सध्या राज्य लोकसेवा (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरधिसूचित जमाती, (वि.जा.) भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग आणि इतर मागासवर्ग यांच्यासाठी आरक्षण) अधिनियम, २००१ (सन २००४ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ८) अन्वये विहित करण्यात आलेल्या मागासवर्गासाठी आरक्षणाव्यतिरिक्त राहिल.

२) आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकाच्या आरक्षणाच्या लाभासाठी पात्रतेबाबतचे निकष व कार्यपद्धती ही दिनांक १२.२.२०१९ रोजीच्या शासन निर्णयातील परिच्छेद २(क) व २(ड) प्रमाणे कायम राहतील. परिच्छेद २ (क) (३) मध्ये नमूद प्रमाणपत्रासंदर्भातील परिशिष्ट- अ ही सदर शासन निर्णयासोबत जोडल्यानुसार राहतील.

३) दि. १२.२.२०१९ रोजीच्या शासन निर्णयातील परिच्छेद २(इ) मधील (४) वगळता अन्य तरतूदी या दि. १२.२.२०१९ मधील कायम राहतील. परिच्छेद (इ) (४) मधील तरतूद रद्द करण्यात येत आहे.

४) ईडब्ल्यूएस प्रमाणपत्र हे मागील आर्थिक वर्षाच्या उत्पन्न व मत्ता या आधारे देण्यात यावे. तसेच प्रमाणपत्राच्या ग्राह्यता कालावधी हा त्या आर्थिक वर्षापर्यंत समजण्यात यावा. तसेच दि. १२.२.२०१९ ते ३१.३.२०१९ या कालावधीत निर्गमित करण्यात आलेल्या प्रमाणपत्रांचा ग्राह्यता कालावधी मार्च २०२० पर्यंत समजण्यात यावा.

तसेच ज्या निवड प्रक्रियांमध्ये एक पेक्षा अधिक टप्पे समाविष्ट असतील अथवा निवड प्रक्रिया या पुढील आर्थिक वर्षामध्ये पूर्ण होणार असतील अशा प्रकरणी प्रमाणपत्राच्या ग्राह्यतेबाबतचा दिनांक जाहिरातीमध्ये स्पष्ट नमूद करणे आवश्यक राहिल.

- ५) संदर्भ क्र.२ अन्वये सूचित केल्यानुसार, केंद्र शासनामधील नागरी सेवा व पदे यामध्ये सरळसेवा प्रवेशासाठी व शैक्षणिक संस्थांमधील प्रवेशाकरीता आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकासाठी केंद्र शासन वेळोवेळी निश्चित करेल त्या निकषांच्या आधारे केंद्र शासनाने विहित केलेल्या नमुन्यात सक्षम प्राधिकाऱ्यांनी प्रमाणपत्र देणे बंधनकारक आहे.
- ६) एसईबीसी प्रवर्गासाठी संदर्भ क्र. ३ ते ५ अन्वये देण्यात आलेले आदेश रद्द समजण्यात यावे.
- ७) एस.ई.बी.सी. उमेदवारांना संदर्भ क्र.६ अन्वये देण्यात आलेले लाभ कायम ठेवण्यात येत असून एस.ई.बी.सी. उमेदवार ईडब्ल्यूएस लाभासाठी पात्र असल्यास त्यांना विहित प्रमाणपत्राच्या आधारे ईडब्ल्यूएस आरक्षणाचा लाभ घेता येईल.
- ८) संदर्भ क्र.६ अन्वये एसईबीसी उमेदवारांना आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांचा देण्यात आलेला लाभ खालीलप्रमाणे अनुज्ञेय राहिल:-

(i) सदर लाभ एस.ई.बी.सी. आरक्षणाच्या अंतरीम स्थगितीपासून म्हणजे दि.१.९.२०२० पासून दि.५.५.२०२१ या कालावधीसाठी लागू राहिल.

(ii) दि.१.९.२०२० पूर्वी ज्या निवड प्रक्रियांचा अंतिम निकाल लागलेला आहे परंतु उमेदवारांच्या नियुक्त्या प्रलंबित आहेत अशा प्रकरणी सदर आदेश पूर्वलक्षी प्रभावाने लागू राहतील.

(iii) ज्या निवड प्रक्रिया पूर्ण झाल्या आहेत व एस.ई.बी.सी. आरक्षणानुसार नियुक्त्या करण्यात आल्या आहेत अशा प्रकरणांमध्ये सदर आदेश अनुज्ञेय होणार नाहीत.

(iv) ज्या निवड प्रक्रिया या दि.१.९.२०२० पूर्वी पूर्ण होवून नियुक्ती आदेशानुसार उमेदवार हजर झाले होते व एस.ई.बी.सी. उमेदवारांचे ईडब्ल्यूएस प्रमाणपत्र अवैध ठरविले होते, अशा प्रकरणी सदर आदेश लागू नाहीत.

९) सदर आदेश यापुढील सर्व शैक्षणिक प्रवेशांसाठी लागू राहतील.

१०) आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक पात्रता प्रमाणपत्राच्या वैधतेबाबत नियुक्ती प्राधिकारी/ शंका उद्भवल्यास सदर प्रमाणपत्राची परिच्छेद २ (ड) मधील २ (i), (ii), (iii) नुसार अपील सादर करून त्यानुसार पडताळणी करण्यात यावी.

११) संबंधित भरती वर्षात सदर आरक्षणांतर्गत सुयोग्य उमेदवार उपलब्ध न झाल्यास आरक्षणाचा अनुशेष पुढे न ओढता खुल्या प्रवर्गातून गुणवत्तेनुसार भरण्यात याव्यात.

१२) हा शासन निर्णय शासकीय/ निमशासकीय सेवा, मंडळे/महामंडळे, नगरपालिका / महानगरपालिका, जिल्हा परिषदा, शासकीय विद्यालय, महाविद्यालय, शासकीय शैक्षणिक संस्था, खाजगी विद्यालय, महाविद्यालय, शैक्षणिक संस्था, अनुदानित/विना अनुदानित विद्यालय, महाविद्यालय व शैक्षणिक संस्था आणि ज्यांना मार्गदर्शक आदेश देण्याचा अधिकार राज्य शासनाला आहे, अशी इतर सर्व प्राधिकरणे, सेवा व संस्था यांना लागू राहिल. संबंधित यंत्रणांनी याबाबत आवश्यक त्या सूचना निर्गमित कराव्यात.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०२१०५३११२५०५९९४०१९ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

TIKARAM WAMAN
KARPATE

Digitally signed by TIKARAM WAMAN KARPATE
DN: cn=TIKARAM WAMAN KARPATE, ou=GENERAL
ADMINISTRATION DEPARTMENT, postalCode=400022,
st=Maharashtra,
3.5.4.20=c97a9d6e73c34f6d5f5d6189c03320d455d131
a7d6c0a149c3a4d1436, cn=TIKARAM WAMAN KARPATE
Date: 2021.05.31 13:07:37 +05'30'

(टि.वा.करपते)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

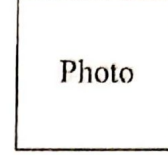
प्रति,

१. मा. विरोधीपक्ष नेता, महाराष्ट्र विधानसभा/ विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
२. मा. सर्व सन्माननिय विधानसभा/ विधानपरिषद, व संसद सदस्य महाराष्ट्र राज्य
३. मा. राज्यपालांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मलबारहिल, मुंबई.
४. मा. मुख्यमंत्र्यांचे अप्पर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, (विधान परिषद) विधानभवन, मुंबई.
६. प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, (विधान सभा) विधानभवन, मुंबई.
७. शासनाचे सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव.
८. महालेखापाल, लेखा व अनुज्ञेयता, महाराष्ट्र-१, मुंबई,
९. महालेखापाल, लेखा व अनुज्ञेयता, महाराष्ट्र-२, नागपूर,
१०. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई.
११. प्रबंधक, मा. उच्च न्यायालय, मुळ न्याय शाखा, मुंबई, औरंगाबाद, नागपूर.
१२. प्रबंधक, मा. उच्च न्यायालय, अपिल शाखा, मुंबई, औरंगाबाद, नागपूर.
१३. प्रबंधक, मा. महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, मुंबई, औरंगाबाद, नागपूर.
१४. प्रबंधक, मा. लोक आयुक्त व उप लोक आयुक्त, मुंबई.
१५. सर्व विभागीय आयुक्त/सर्व जिल्हाधिकारी/सर्व विभागीय जिल्हाधिकारी/उप विभागीय अधिकारी (प्रांत अधिकारी)/ सर्व तालुका दंडाधिकारी तथा तहसिलदार, महाराष्ट्र राज्य.
१६. सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य.
१७. सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई.

सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्र. राआधो ४०१९/प्र.क्र.३१/१६ अ, दि. ३१.०५.२०२१
सोबतचे सहपत्र
Annexure-A

Government of Maharashtra

Certificate No :

(valid for Year _____)

Eligibility certificate for Economically Weaker Section

(For the purpose of 10% reservation prescribed for Economically Weaker Section vide Government Resolution सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्र. राआधो 4019/प्र.क्र.31/16 अ dated 31.05.2021)

This is to certify that Shri/Smt/Kum _____ is son /daughter/ward of -----He/ She is resident of village / city -- -----Taluka ----- District ----- and he /she belongs to ----- caste/sub caste /class which is not included in the cadres mentioned in the Maharashtra State Public services (Schedule Caste, Schedule Tribes, De-notified Tribes (Vimukta Jati), Nomadic Tribes, Special Backward category and Other Backward Classes) Act, 2001 (Maharashtra Act No 8 of 2004).

As per norms prescribed Vide Government of Maharashtra, General Administration Department, and Government Resolution No. राआधो 4019/प्र.क्र.31/16 अ, dated 12.02.2019. His /Her gross family annual income for Year----- from all source is Rs.-----/- which is less than Rs.8,00,000/-. Therefore it is certified that he/ she is within category of Economically Weaker Sections.

Place :

Signature :

Date :

Name :

Designation:

(This certificate has been issued on the basis of following proof/evidences/documents)

- 1.
- 2.
- 3.

Shikshan Prasark Mandal's
Dalit Mitra kadam Guruji Vidnyan Mahavidyalaya, Mangalwedha
Tal. Mangalwedha Dist. Solapur

Tal. Mangalwedha Dist. Solapur																												
Standard Name- Stream Name		NT-B		Tot al	NT-C		Tot al	OBC		Tot al	OPEN		Tot al	SBC		Tot al	SC		Tot al	ST		Tot al	VJ-A		Tot al	Grand Total		Tot al
		M	F		M	F		M	F		M	F		M	F		M	F		M	F		M	F		M	F	
F.Y. B.A.	Arts	4	2	6	24	10	34	27	17	44	93	48	141	3	4	7	40	13	53	1	0	1	4	4	8	196	98	294
S.Y. B.A.		7	0	7	4	7	11	11	10	21	42	32	72	2	1	3	9	10	19	0	0	0	7	1	8	82	61	143
T.Y. B.A.		1	0	1	7	2	9	8	1	9	30	17	47	0	1	1	9	2	11	0	0	0	0	1	1	55	24	79
Total		12	2	14	35	19	54	46	28	74	165	97	213	5	6	11	58	25	83	1	0	1	11	6	17	333	183	516
F.Y. B.Sc.	Science	0	0	0	28	21	49	35	18	53	77	63	140	1	2	3	13	13	26	0	0	0	2	2	4	156	119	275
S.Y. B.Sc.		3	0	3	16	7	23	6	8	14	35	50	85	2	0	2	10	7	17	0	0	0	0	0	0	72	72	144
T.Y. B.Sc.		1	0	1	12	5	17	13	6	19	52	10	62	0	4	4	10	7	17	0	0	0	0	0	0	88	32	120
Total		4	0	4	56	33	89	54	32	86	164	123	287	3	6	9	33	27	60	0	0	0	2	2	4	316	223	539

